

СУТЬ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Н.М. Шмиголь, д.е.н., професор

М.А. Касянок, магістр

Запорізький національний університет, м. Запоріжжя

Забезпечення фінансової стійкості будь-якої організації є найважливішим завданням її менеджменту. Фінансовий стан організації можна визнати стійким, якщо при несприятливих змінах зовнішнього середовища вона зберігає здатність нормально функціонувати, своєчасно і повністю виконувати свої зобов'язання за розрахунками з персоналом, постачальниками, банками, по платежах до бюджету і позабюджетні фонди і при цьому виконувати свої поточні плани і стратегічні програми.

Фінансова стійкість - одна з характеристик відповідності структури джерел фінансування в структурі активів. На відміну від платоспроможності, яка оцінює оборотні активи і короткострокові зобов'язання підприємства, фінансова стійкість визначається на основі співвідношення різних видів джерел фінансування та його відповідності складу активів.

Фінансова стійкість - це стабільність фінансового становища підприємства, що забезпечується достатньою часткою власного капіталу в складі джерел фінансування.

Завданням аналізу фінансової стійкості є оцінка ступеня незалежності від позикових джерел фінансування.

Інформаційною базою для проведення аналізу фінансової стійкості підприємства при зовнішньому аналізі служать такі джерела, як:

- законодавчі та нормативні акти;
- публічна фінансова і статистична звітність;
- періодичні видання і спеціальна література;
- інформаційні ресурси Інтернет.

При проведенні внутрішнього аналізу фінансової стійкості підприємства:

- дані первинного бухгалтерського обліку;
- публічна фінансова і статистична звітність;
- інформація внутрішньої звітності;
- нормативно довідкова інформація;
- акти ревізій і інвентаризацій;
- аналітичні розрахунки;
- висновки аудиторських фірм;
- результати опитувань і анкетування працівників;

Безсумнівно, бухгалтерський баланс - найважливіше джерело інформації про фінансовий стан організації за звітний період. Він дозволяє визначити склад і структуру майна організації, мобільність і оборотність оборотних коштів, стан і динаміку дебіторської та кредиторської заборгованості, кінцевих фінансовий результат (прибуток або збиток).

Призначення бухгалтерського балансу - підсумкове узагальнення інформації бухгалтерського обліку.

Складанням бухгалтерського балансу закінчується процес збору інформації про певний період виробничо-фінансової діяльності організації.

Результативність фінансового аналізу багато в чому залежить від організації і досконалості його інформаційної бази. Оздоровлення фінансового становища підприємства передбачає цільовий вибір найбільш ефективних засобів, стратегії і тактики, необхідних для конкретного випадку і конкретного підприємства. Індивідуальність вибору цих коштів не означає, що немає деяких загальних, характерних для всіх, хто знаходиться в подібній ситуації підприємств. Вивчення досвіду подолання кризових ситуацій багатьох підприємств дозволяє сформулювати деякі загальні, обов'язкові для кожного підприємства процедури.

Достатня частка власного капіталу означає, що позикові джерела фінансування використовуються підприємством лише в тих межах, в яких вона може забезпечити їх повне і своєчасне повернення. З цієї точки зору короткострокові зобов'язання за сумою не повинні перевищувати вартості ліквідних активів. В даному випадку ліквідні активи - не всі оборотні активи, які можна швидко перетворити в гроші без відчутних втрат вартості в порівнянні з балансовою, а тільки їх частина. У складі ліквідних активів - запаси і незавершене виробництво. Їх перетворення в гроші можливо, але його порушить безперебійну діяльність підприємства. Йдеться лише про тих ліквідних активах, перетворення яких в гроші є природною стадією їх руху. Крім самих грошових коштів і фінансових вкладень сюди відносяться дебіторська заборгованість і запаси готової продукції, призначеної до продажу.

Частка перерахованих елементів оборотних активів в загальній вартості активів підприємства визначає максимально можливу частку короткострокових позикових коштів у складі джерел фінансування. Решта вартості активів повинна бути профінансована за рахунок власного капіталу або довгострокових зобов'язань. Виходячи з цього, визначається достатність або недостатність власного капіталу. З викладеного випливають два висновки.

1. Необхідна (достатня) частка власного капіталу в складі джерел фінансування індивідуальна для кожного підприємства і на кожен звітну або плановану дату вона не може оцінюватися за допомогою будь-яких нормативних значень.

2. Достатня частка власного капіталу в складі джерел фінансування - це не максимально можлива його частка, а розумна, яка визначається за доцільним поєднанням позикових і власних джерел, відповідним структурі активів.

Література:

1. Алексеева А. И. Комплексный экономический анализ управленческой деятельности: учебный пособие / А. И. Алексеева та ін. — 3 вид., Москва: 2011 р. — с. 705.
2. Білик М.Д. Сутність і оцінка фінансового стану підприємств / М.Д. Білик // Фінанси України. — 2005. — № 3. — С. 117–128.
3. Курочкін Д.В. Методи оцінки фінансової стійкості підприємства / Д.В. Курочкін // Сучасна економіка — 2011 — № 1 с. 107–112.
4. Маркін Ю.П. Економічний аналіз: керівництво / Ю.П. Маркін 3 вид., Москва: Видавництво «Омега-Л», 2011. — 450 с.
5. Волощук Л.А. Финансовый анализ : [учебн. пособ.] / Л.А. Волощук, М.А. Юдин; [под ред. С.В.Филипповой]. – К.: Освіта України, 2012. — 328 с.
6. Павловська О.В. Фінансовий аналіз: Навч.-метод.посібник для самост.вивч.дисц. / О.В. Павловська, Н.М. Притуляк, Н.Ю. Невмержицька. — К.: КНЕУ, 2002. — 388 с.
7. Теорія і практика аналізу фінансового обліку на підприємстві: навчальний посібник / Н.В. Парушіна — Москва: Видавничий дім «Форум» — 2010 — с. 432.